

2025-11-12

§ 67 2025.228 KUN

Motion gällande införande av fritidsbank**Ärendebeskrivning**

Pamela Nilsson Ludvigsson (S), Roger Andersson (S), Camilla Stensson (S) och Håkan Stern (S) har till kommunfullmäktige den 3 september lämnat en motion om att Alingsås kommun utreder möjligheterna att införande av fritidsbank och anger följande:
Motionärerna föreslår:

- Att Alingsås kommun utreder möjligheterna till införande av en fritidsbank.

Kommunfullmäktige beslutade den 3 september § 171 att lämna motionen till kommunstyrelsen för beredning. Kommunledningskontoret har i sin tur begärt ett yttrande från kultur- och utbildningsnämnden i ärendet.

Beredning

Kultur- och utbildningsförvaltningen har i skrivelse den 6 november 2025 lämnat följande yttrande:

Fritidsbanken fungerar som ett bibliotek men istället för böcker lånar man sport- och friluftsutrustning. Utrustningen är begagnad och kan i regel lånas ut under en period om 14 dagar.

Fritidsbanken grundar sig på tre centrala principer som präglar hela verksamheten. För det första är verksamheten öppen för alla, vilket innebär att vem som helst, oavsett ålder eller bakgrund, kan låna utrustning utan krav på medlemskap eller avgifter. För det andra är all utlåning helt kostnadsfri, vilket gör det enkelt och tillgängligt för alla att delta. Slutligen syftar Fritidsbanken till att främja återanvändning genom att erbjuda begagnad utrustning som huvudsakligen donerats av lokalsamhället, ofta från privatpersoner eller organisationer. Genom att dela och återbruka utrustningen bidrar verksamheten till en mer hållbar livsstil och minskar dess miljöpåverkan. Utöver den miljömässiga vinsten spelar Fritidsbanken även en viktig roll i samhället genom att främja social hållbarhet, jämlikhet samt främjande av fysisk aktivitet och folkhälsa.

Fritidsbanken är en ideell förening som stödjer och samordnar lokala fritidsbanker i hela landet. Idag är det cirka 130 kommuner som har infört Fritidsbanken. För att starta och driva en fritidsbank krävs medlemskap i Fritidsbanken Sverige. Över 90 procent av landets fritidsbanker drivs av kommuner som är medlemmar. Medlemskapet ger tillgång till varumärket, erfarenhetsutbyte, samarbeten och nationella satsningar. Medlemmar får även kontinuerligt stöd och kompetensutveckling samt tillgång till det digitala utlåningssystemet *Bankboken*, som förenklar logistik och statistikhantering. Startprocessen innefattar tidig kontakt med Fritidsbanken Sverige, kartläggning av lokala förutsättningar och tecknande av medlemsavtal, med en medlemsavgift på 7 500 kronor (2024). Efter avtalet erbjuds stöd i utrustningsinsamling, lokalplanering och kommunikation och föreningen finns som stöd genom hela etableringsfasen och därefter.

2025-11-12

I många kommuner där Fritidsbanken har etablerats sker arbetet i nära samverkan med exempelvis kommunernas arbetsmarknadsenheter vilket ger möjlighet till sysselsättning och uppdrag.

Kultur- och utbildningsförvaltningen erbjuder redan idag, i begränsad omfattning, utlåning av fritidsutrustning. Genom det så kallade *Skridskoteket* i Nohaga ishall kan invånare låna skridskor för att använda vid skridskoåkning i ishallen. Dessutom finns möjlighet att låna flytvästar via Nohaga Parkbads verksamhet. Förvaltningen har också upprättat en så kallad Piffibox i Nohagaområdet i syfte att möjliggöra fysisk aktivitet där man lånar utrustning för spontanidrott och lek vilken allmänheten kan låna genom en app.

Förvaltningen bedömer att Fritidsbankens uppdrag och intentioner överensstämmer väl med såväl kultur- och utbildningsnämndens som kommunens övergripande arbete med att främja folkhälsa, med särskilt fokus på fysisk aktivitet, social hållbarhet och en hållbar livsstil. Förvaltningen ställer sig därför positiv till att en fördjupad utredning genomförs kring möjligheterna att etablera en Fritidsbank i kommunen.

Om det fattas beslut om att inleda en sådan utredning bör följande fyra områden särskilt beaktas:

- Organisation – vem ska vara huvudman för verksamheten?
- Samverkan – utreda behov av samverkan mellan kommunens förvaltningar.
- Ekonomi – hur ska verksamheten finansieras och bemannas? Ett eventuellt införande av en Fritidsbank skulle innebära etablering av en ny kommunal verksamhet, vilken inte bedöms kunna finansieras inom befintliga ramar, oavsett vilken nämnd som blir huvudman.
- Lokalisering – identifiera en centralt belägen och tillgänglig lokal eller plats.

Beslut

Förslag till beslut i kultur- och utbildningsnämnden

Kultur- och utbildningsnämnden tillstyrker motionen att utreda möjligheterna att införa en fritidsbank.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2025-11-07, Svar på motion om att Alingsås kommun ska införa en fritidsbank – Pamela Nilsson Ludvigsson (S), Roger Andersson (S), Camilla Stensson (S) och Håkan Stern (S)
- Borttagen på grund av personuppgifter.